

تأثیر سواد برنامه ریزی درسی
معلم بر یادگیری دانش آموز

حبیب خمری
روح اله جهان تیغ

سرشناسه: خمري، حبيب، ۱۳۵۷ -
 عنوان و نام پديدآور: تاثير سواد برنامه ريزي درسي معلم بر يادگيري دانش آموز/ حبيب خمري،
 اله جهانتيج؛ ويراستار حميده رهدار.
 مشخصات نشر: زاهدان: ديار آفتاب، ۱۴۰۰.
 مشخصات ظاهري: ۱۳۶ ص.: جدول، نمودار(رنگي).
 شابک: ۷-۱۴-۷۹۶۲-۶۲۲-۹۷۸
 وضعيت فهرست نويسي: فيبا
 يادداشت: کتابنامه: ص. ۱۱۵ - ۱۲۲.
 موضوع: برنامه ريزي درسي -- ايران -- راهنمای آموزشی (ابتدایی)
 موضوع: Lesson planning -- Iran -- Study and teaching (Elementary)
 موضوع: برنامه ريزي درسي -- ايران -- تحقيق -- نمونه پژوهی
 موضوع: Lesson planning -- Iran -- Research -- Case studies
 موضوع: يادگيري -- ايران -- ارزشيابی -- نمونه پژوهی
 موضوع: Learning -- Evaluation -- Iran -- Case studies
 موضوع: معلمان مدرسه های ابتدایی -- ايران -- اثربخشی -- نمونه پژوهی
 موضوع: Elementary school teachers -- Effectiveness -- Iran -- Case studies
 موضوع: معلمان مدرسه های ابتدایی -- ايران -- ارزشيابی -- نمونه پژوهی
 موضوع: Elementary school teachers -- Evaluation -- Iran -- Case studies
 شناسه افزوده: جهان نيغ، روح اله، ۱۳۵۸ -
 رده بندي کنگره: ۵۷LB۲۸۰۶
 رده بندي ديويي: ۰۰۱/۳۷۵
 شماره کتابشناسی ملی: ۸۶۹۴۶۹۳
 اطلاعات رکورد کتابشناسی: فيبا

تاثير سواد برنامه ريزي درسي معلم بر يادگيري دانش آموز

نويسندگان: حبيب خمري / روح اله جهانتيج

ويراستار: حميده رهدار طراح جلد: علي رهدار

چاپ و صحافي: سام نوبت چاپ: اول: ۱۴۰۰

شمارگان: ۱۰۰ نسخه؛ وزيري: ۱۳۶ صفحه

شابک: ۷-۱۴-۷۹۶۲-۶۲۲-۹۷۸ قيمت: ۴۰۰۰۰ تومان

حکام حقوق چاپ و نشر اين اثر محفوظ است.

انتشارات ديار آفتاب: زاهدان، زيباشهر، نبش البرز و شورا
 تلفن: ۰۹۱۵۵۴۳۷۱۲۱

فهرست مطالب

۹	مقدمه
۱۱	فصل اول: کلیات
۱۲	بیان مسئله
۱۵	اهمیت و ضرورت تحقیق
۱۸	هدف های تحقیق
۱۸	هدف اصلی:
۱۸	اهداف فرعی:
۱۹	فرضیه های تحقیق:
۱۹	فرضیه اصلی:
۱۹	فرضیات فرعی:
۱۹	تعریف واژه ها و اصطلاحات:
۱۹	تعاریف نظری متغیرها
۲۰	تعاریف عملیاتی متغیرها:
۲۰	سازمان های استفاده از تحقیق:
۲۰	قلمرو و محدوده تحقیق:
۲۳	فصل دوم: مبانی نظری و پیشینه
۲۵	مبانی نظری
۲۵	برنامه ریزی
۲۵	برنامه درسی
۲۷	دیدگاه های (سطوح) برنامه درسی
۲۸	برنامه درسی ایده آل
۲۸	برنامه درسی رسمی
۲۹	برنامه درسی آموزشی
۲۹	برنامه درسی اجرایی
۳۰	برنامه درسی تجربی
۳۰	فرایند برنامه ریزی درسی
۳۲	سواد برنامه ریزی درسی
۳۲	- مبانی برنامه ریزی درسی
۳۳	طبقه بندی مبانی برنامه ریزی درسی
۳۳	مبانی اجتماعی و فرهنگی برنامه ریزی درسی
۳۴	مبانی فلسفی برنامه ریزی درسی
۳۵	مبانی روانشناختی برنامه ریزی درسی
۳۶	عناصر برنامه درسی
۳۷	اهداف
۳۸	راهنمادهای یاد دهی - یادگیری
۳۸	وسایل، رسانه و مواد آموزشی
۳۹	محتوای برنامه درسی
۳۹	ارزشیابی
۳۹	عوامل کیفی موثر بر برنامه ی درسی
۴۰	مولفههای حرفهای سواد برنامه درسی مدرسان

۴۶	یادگیری و انواع آن
۴۶	یادگیری کلامی
۴۷	یادگیری حرکتی
۴۷	یادگیری مشاهده‌ای
۴۸	یادگیری اجتماعی
۴۸	یادگیری تصادفی
۴۸	یادگیری نهفته
۴۹	نظریه‌های یادگیری
۴۹	الف) نظریه‌های یادگیری رفتاری
۵۰	نظریه شرطی سازی وسیله ای نرن‌دایک
۵۰	نظریه شرطی سازی کشگر اسکینر
۵۰	ب) نظریه‌های یادگیری شناختی
۵۱	نظریه یادگیری شناختی - اجتماعی بندورا
۵۱	نظریه یادگیری سازنده گرای
۵۲	الف - سازنده گرای روانشناختی یا درون زاد:
۵۲	ب - سازنده گرای برون زاد:
۵۲	ج - سازنده گرای اجتماعی یا دیالکتیکی:
۵۲	د - سازنده گرای رادیکال:
۵۳	رویکردهای یاددهی - یادگیری
۵۳	رویکرد یاددهی - یادگیری انشافی
۵۳	رویکرد یاددهی - یادگیری انتقالی
۵۳	رویکرد یاددهی - یادگیری فرایندی
۵۴	رویکرد یاددهی - یادگیری تعاملی
۵۴	طبقه بندی هدف های آموزشی
۵۵	حوزه شناختی
۵۵	دانش:
۵۶	فهمیدن:
۵۷	به کار بستن:
۵۷	تجزیه و تحلیل:
۵۸	ترکیب:
۵۹	ارزشیابی:
۵۹	حوزه عاطفی
۶۰	دریافت کردن (توجه کردن):
۶۰	پاسخ دادن:
۶۱	ارزش گذاری:
۶۱	سازمان دادن ارزش ها:
۶۲	حوزه روانی - حرکتی
۶۳	مشاهده و تقلید:
۶۳	اجرای بدون کمک:
۶۳	دقت:
۶۴	هماهنگی:
۶۴	عادی شدن:
۶۵	عوامل مؤثر بر یادگیری:
۶۵	الف. انگیزه:

۶۶	ب. تمرکز حواس.....
۶۶	ج. مزاحم ها.....
۶۷	نقش تدریس معلمان در یادگیری.....
۶۸	نقش تجربه معلمان در یادگیری دانش آموزان.....
۶۸	ویژگی های خصوصیات معلم.....
۷۱	انواع شیوه های یادگیری (سنتی و مشارکتی).....
۷۱	شیوه سنتی.....
۷۱	شیوه یادگیری مشارکتی.....
۷۳	پیشینه پژوهش.....
۷۳	پیشینه پژوهش در داخل کشور.....
۸۰	پیشینه پژوهش در خارج کشور.....
۸۳	فصل سوم: روش پژوهش
۸۳	روش تحقیق.....
۸۴	جامعه آماری.....
۸۴	حجم نمونه و روش نمونه گیری.....
۸۵	ابزارهای گرد آوری داده ها.....
۸۵	الف) پرسشنامه سواد برنامه ریزی درسی.....
۸۶	ب) پرسشنامه یادگیری آموزشی.....
۸۶	روایی و پایایی پرسشنامه ها.....
۸۶	الف - روایی پرسشنامه :.....
۸۶	ب - پایایی پرسشنامه :.....
۸۷	روشهای تجزیه و تحلیل آماری.....
۸۹	فصل چهارم: یافته ها
۸۹	ارائه یافته ها با استفاده از آمار توصیفی.....
۹۷	ارائه تحلیل یافته ها.....
۹۷	سوالات تحقیق.....
۱۰۱	فرضیه اصلی.....
۱۰۷	فصل پنجم: نتیجه گیری
۱۰۷	بحث و نتیجه گیری.....
۱۰۷	توصیف کیفی متغیرها.....
۱۰۸	فرضیه های تحقیق.....
۱۰۹	بحث.....
۱۱۲	پیشنهادهای برگرفته از نتایج تحقیق.....
۱۱۳	پیشنهادهایی برای محققین آینده.....
۱۱۳	محدودیت ها و تنگنایای تحقیق.....
۱۱۴	خلاصه فصل.....
۱۱۵	منابع.....
۱۲۳	پیوست.....

مقدمه

یکی از مهمترین مسئله بشر در تمامی ادوار تاریخی مقوله ی تعلیم و تربیت و پرورش نسل جوان برای ورود به اجتماع و جامعه پذیری آنان بوده است. مربیان و برنامه ریزان درسی و آموزشی مسئولیت سنگین تربیت فرزندان جامعه را بر عهده دارد. و باید در جهت شناخت عوامل و عناصری که در فرایند تعلیم و تربیت دخالت دارند کوشش کنند. نیازها و ویژگی های جامعه ی گذشته، امروز و آینده را بشناسند و برنامه های تربیتی را مطابق با این نیازها طراحی کنند. تعلیم و تربیت به شکل سنتی و غیر قابل تغییر آن دیگر جوابگوی شرایط جدید و تغییر یافته و یا در حال تغییر جامعه نیست. و بسیاری از عقاید و مفهوم ذات تربیتی نیاز به اصلاح و تجدید نظر دارند. جامعه ی امروز از مربیان و برنامه ریزان، به عنوان کسانی که رسالت تربیتی دارند و از شاگردان و دانشجویان به عنوان آینده سازان فردا، انتظارات دیگری دارد. بنابراین تدریس و آموزش و نیز باور ها و اندیشه های تربیتی ما نیازمند تغییر و تحولی اساسی خواهد بود که این تغییر و تحول مستلزم شناخت عمیق تر ماهیت برنامه درسی مبانی آن و انواع الگوها و مدل های برنامه ریزی درسی و ارزشیابی آموزشی است (ارنشتاین، ۲۰۰۵، ترجمه احقر، ۱۳۸۴: ۵۲).

دنای کنونی، سرشار از تغییراتی است که به تبع خواسته های افراد پدید می آید. خواسته هایی که از نیازهای متفاوت و گسترده ی نهاد پیچیده ی انسان ها سرچشمه می گیرد. عصر انطباق با تغییرات به معنای واقعی آن و همراه با آن است. سکون و عدم تحرک در دنای امروز نتیجه ای جز نابودی به همراه ندارد. لذا برنامه ریزی درسی نیز می بایستی از حالت سکون توسط کل اعضای جامعه ی آموزش و پرورش به جریان فعال تبدیل گردد. برنامه ریزی یک فرآیند عقلانی و خردمندانه در زندگی شخصی، شغلی و سازمانی هر سازمان، هر انسان و یا هر جامعه است. فرآیند برنامه ریزی درسی شامل سازماندهی فعالیت ها و ارزشیابی می باشد و هدف آن ایجاد تغییرات مطلوب و محور آن یادگیرنده است. برنامه ی درسی نتیجه ی فرآیند برنامه ریزی درسی است. برنامه ی درسی به عنوان قلب فعالیت های آموزش و پرورش، از مهم ترین عناصری است که مستلزم تحول متناسب با شرایط جدید است. تحولات محیطی اعم از تحولات جهانی و منطقه ای، به طور مستقیم نظام آموزشی و به تبع برنامه های درسی را دچار دگرگونی می نماید. به

طوری که صاحب نظران و اندیشمندان تعلیم و تربیت چنین اعتقاد دارند که برنامه درسی مهم ترین عنصر تشکیل دهنده نظام تعلیم و تربیت بوده و به منزله قلب این نظام عمل می نماید (شورت، ۲۰۰۹، ترجمه مهر محمدی، ۱۳۸۴: ۱۴۷)